

מדינת ישראל

משרד המשפטים

האגף לסיוע משפטי

לשכת הממונה על האגף לסיוע משפטי

תאריך: 10 אפריל 2016
ב' ניסן תשע"ו

לכבוד

מנהלי המחוזות

האגף לסיוע משפטי

ח.נ.,

הנדון: הנחיות לבחינת זכאות כלכלית של קטין בהליכי מעמד אישי

I. הכלל

בהליכי מעמד אישי הנוגעים לזכויות קטינים (משמורת, הסדרי ראייה, מזונות, אבהות, סוגיות נלוות לאפוסטרופסות, אלימות נגד קטין), תבחן הזכאות הכלכלית של ההורה המבקש לממש את זכותו של קטין, למעט במקרים בהם:

א. הקטין מבקש לקבל סיוע משפטי עצמאי.

ב. מתקיים אחד החריגים המפורטים להלן, המעלה את החשש כי אם לא יינתן סיוע משפטי לקטין באמצעות ההורה המבקש, טובתו של הקטין תפגע פגיעה של ממש.

א. הקטין מבקש את הסיוע המשפטי באופן עצמאי

יש לצייד את הקטין ב"טופס בקשת סיוע משפטי לקטין", המצ"ב ולהפנות את הקטין (ואת המבוגר המלווה, אם ישנו) לממונה המחוזי על ייצוג קטינים, אשר יתאם ראיון נפרד עם הקטין ויבחן את הצורך בסיוע משפטי עצמאי לקטין ודרכי הייצוג המותאמות לקטין.

עמוד 1 מתוך 3

ירושלים, רח' הסורג 1, בית מצפה, ת.ד. 1777, מיקוד 91017

טל': 02-6211350 פקס: 02-6211357

מדינת ישראל

משרד המספטים

האגף לסיוע משפטי

ב. "חשש לפגיעה של ממש בטובתו של קטין"

(1) כללי

1. ההחלטה על מתן סיוע משפטי לקטין באמצעות ההורה, תוך בחינת הזכויות הכלכלית של הקטין (ולא של ההורה המבקש) מסורה לשיקול הדעת של מנהל המחוז, או מי מטעמו (להלן: "הממונה").
- במסגרת הפעלת שיקול הדעת האמור, על הממונה לשקול את מידת הסיכון המידי לקטין ועוצמת הפגיעה הצפויה בו, אם לא יינתן סיוע לקטין, באמצעות ההורה המבקש.
- יש להבהיר להורה המבקש כי הסיוע המשפטי מוענק לקטין, באמצעות ההורה, וכי האגף לסיוע משפטי רואה את הקטין כלקוח האגף, ואת ההורה המבקש – כשלוחו של הקטין.
- אין בהנחיות אלו כדי לגרוע מסמכות מנהל המחוז על פי כל דין, כגון הענקת סיוע משפטי בהתאם לתקנה 3(ב) לתקנות הסיוע המשפטי, התשל"ג - 1973.

(2) רשימת החריגים (רשימה סגורה)

1. סעדים זמניים:

- 1.1. בקשה לצו הגנה (גם בהתייחס לטענה של אלימות נגד ההורה המבקש ולא רק נגד קטין).
 - 1.2. בקשה לצו עיכוב יציאה מן הארץ.
- הסיוע המשפטי יוענק בשלב ראשון לצורך הגשת בקשה לצו זמני וקיום דיון במעמד הצדדים. במידה ובמסגרת ההליך המקדמי נקבע כי הסעד הזמני יוותר על כנו עד תום ההליכים, הסיוע יורחב גם לצורך הגשת התביעה העיקרית, על מנת לבסס את הותרת הסעד הזמני על כנו עד תום ההליכים. בכך יסתיים הייצוג.

2. הליך הננקט מחשש לפגיעה נפשית או פגיעה פיזית מיידית בקטין.

3. הליך הננקט לצורך מתן (או אי מתן) טיפול פסיכולוגי או פסיכיאטרי לקטין או טיפול רפואי;
4. הליך הננקט למימוש זכויות ומילוי צרכים של קטינים עם צרכים מיוחדים (קטינים עם מוגבלות פיזית, שכלית, רגשית, התפתחותית או נפשית);

עמוד 2 מתוך 3

ירושלים, רח' הסורג 1, בית מצפה, ת.ד. 1777, מיקוד 91017

טל': 02-6211350 פקס: 02-6211357

מדינת ישראל

משרד המשפטים

האגף לסיוע משפטי

5. תביעת אבהות המהווה תנאי סף להסדרת מעמדו של הקטין בישראל – כאשר לקטין עצמו אין מעמד בישראל ויש בתביעה כדי לבסס את מעמדו, אם תתקבל.

6. מזונות חו"ל - בכל שנה נפתחים כ- 200 תיקים בנושא מזונות חו"ל/ארה"ב באגף לסיוע משפטי.

מדובר בתיקים, שמתנהלים מכח אמנה או מכח מזכר הבנות. התיקים מתקבלים מרשות מרכזית או נשלחים לרשות מרכזית ואין דרך אחרת לגביית המזונות. משמע, סירוב כלכלי בתיקים אלו מהווה פגיעה של ממש בטובתו של הקטין, שלא יכול לגבות את מזונותיו מההורה בחו"ל, אם לא יוענק לו סיוע משפטי באמצעות ההורה בהתאם להסכמים הבינלאומיים הרלוונטיים.

כל כתב מינוי לייצוג בהליך בו מוענק סיוע משפטי לקטין באמצעות האפוטרופוס הטבעי, יפרט במפורש כי הייצוג הינו לקטין ולא להורה, על כל המשתמע מכך. יש להבהיר להורה כי הייצוג ניתן לקטין, באמצעותו, וכי חובת הנאמנות של עורך הדין מסורה לקטין, שהינו הלקוח הזכאי לייצוג משפטי מטעם האגף.

ככל שמתגלע ניגוד עניינים בין הקטין לבין ההורה במהלך הייצוג, על עורך הדין הממונה להתריע על כך בהקדם האפשרי בפני עורך הדין המפקח מטעם האגף ולבקש הנחיותיו.

גלעד סממה, עו"ד
הממונה על האגף לסיוע משפטי

העתק:

קארן שוורץ, סגנית הממונה על האגף לסיוע משפטי

לידיה רבינוביץ', ממונה ארצית על ייצוג קטינים

ענת בהט, הנהלת האגף לסיוע משפטי

יעל שמחי, ממונה ארצית מזונות חו"ל, הנהלת האגף לסיוע משפטי